

**Wojewódzki
Urząd Pracy
w Lublinie**

**Sytuacja osób długotrwale bezrobotnych na rynku
pracy województwa lubelskiego**

Lublin, 2021 r.

Opracowanie

Angelika Bil

Wydział Badań i Analiz

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Copyright by Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Publikacja elektroniczna: [WUP Lublin](#)

Publikacja opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY-SA 3.0)

Lublin 2021 r.

Spis treści

1	Definicja pracy i zjawiska długotrwałego bezrobocia	4
2	Przestrzenne i czasowe uwarunkowania długotrwałego bezrobocia.....	8
2	Analiza populacji długotrwałe bezrobotnych w województwie lubelskim.....	11
2.1	Wykształcenie długotrwałe bezrobotnych	12
2.2	Staż pracy długotrwałe bezrobotnych.....	13
2.3	Wiek długotrwałe bezrobotnych.....	16
3	Długotrwałe bezrobotni według zawodów	18
4	Podsumowanie.....	20

1 Definicja pracy i zjawiska długotrwałego bezrobocia

Praca jest to działanie o charakterze intelektualnym bądź fizycznym, stanowiącym zaspokojenie potrzeb ludzkich, w którym dąży do osiągnięcia pewnego celu materialnego lub nie, w ramach pracy zespołowej. W życiu zawodowym ma przypisaną umowę (pisemną, ustną czy też dorozumienie), w której to osoba zobowiązuje się do wykonywania określonych w umowie czynności za odpłatą. Nie wszystkie umowy są zawarte w kodeksie pracy, część podporządkowana jest w kodeksowi cywilnemu, a co za tym idzie takiego pracownika nie obejmuje prawo np. do urlopu wypoczynkowego. Praca posiada następujące cechy: dobrowolność, podporządkowanie, odpłatność, osobiste świadczenie pracy, kooperatywność.¹ Wiążą się one zarówno ze sferą ekonomiczną, jak i psychologiczną. Sfera ekonomiczna jest niezmiernie ważna dla zapewnienia bytu dla siebie i swojej rodziny. Jednocześnie ważne jest by człowiek mógł także zaspokoić swoje potrzeby psychologiczne. O takich potrzebach pisał Maslow. Najważniejsze jest zapewnienie podstawowych potrzeb (fizjologicznych), ale kiedy one już są zaspokojone człowiek dostrzega kolejne poziomy potrzeb, a więc potrzeby przynależności i miłości, uznania i na końcu samorealizacji. Najczęściej te ostatnie daje człowiekowi praca.² Jeśli człowiek nie może pracować, bądź utraci zatrudnienie i przechodzi w stan bezrobocia może mieć to negatywny wpływ na jednostkę, a członków jej rodziny.

Na wyjście z bezrobocia mają wpływ określone czynniki. Najważniejszy dotyczy czasu pozostawania bez pracy. Mówi się o krótkotrwałym bezrobociu (do 3 miesięcy), średniookresowym (od 3 do 6 miesięcy), długookresowym (od 6 do 12 miesięcy) oraz chronicznym czyli takim, gdzie osoba bezrobotna pozostaje bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Taka też grupa zostanie opisana w niniejszej analizie.

Osoba tracąca pracę przechodzi przez kilka faz, które są zależne od czasu pozostawania bez niej. Te cztery fazy to: szok, optymizm, pesymizm i fatalizm. Szok wiąże się z momentem utraty pracy, kolejna faza jest to nadzieja na jej szybkie znalezienie. Gdy jednak tak się nie dzieje bezrobotny przechodzi do fazy pesymizmu i tutaj obniża się jego poczucie wartości i traci nadzieję. Ostatnim etapem jest fatalizm (to w tej fazie najdłużej przebywają

---

¹ [lexplay.pl-Czym jest praca w świetle przepisów prawa pracy?](http://lexplay.pl-Czym-jest-praca-w-swietle-przepisow-prawa-pracy?)

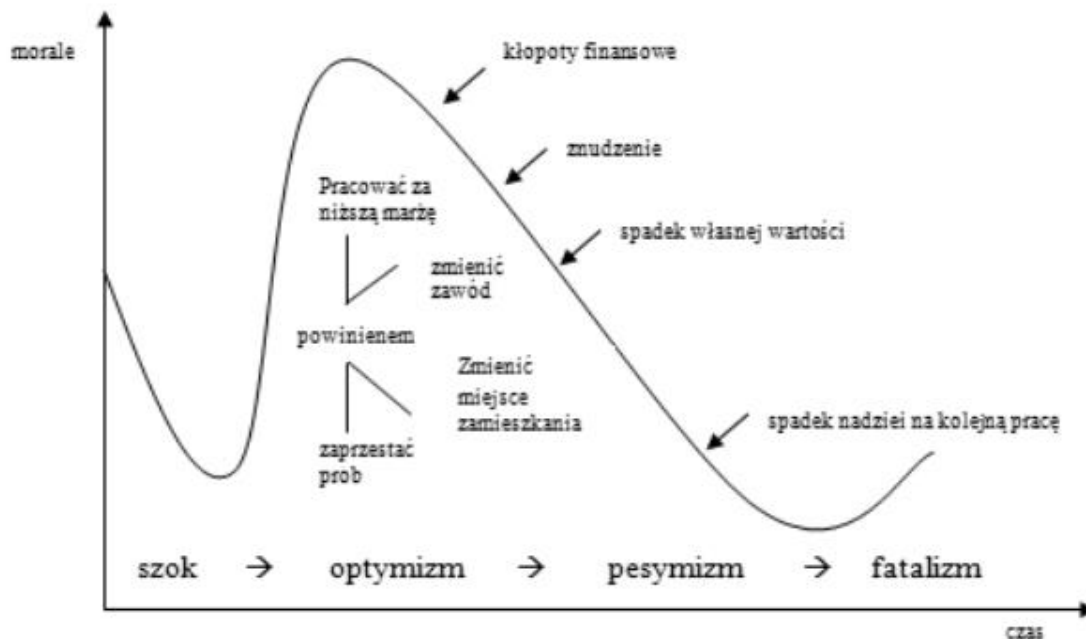
² [Piramida Maslowa](#)

długotrwale bezrobotni) - bezrobotny jest już przyzwyczajony do swojej sytuacji i nie ma ochoty jej zmieniać i „tracić” czasu na poszukiwania pracy.³ Rysunek 1 dokładnie obrazuje te fazy.

---

³ [K.Rybicka Bezrobocie młodzieży w Polsce](#)

Rysunek 1 Społeczne skutki bezrobocia

Źródło: M. Szyłko-Skoczny: Bezrobocie jako kwestia społeczna. IPiSS, Warszawa 1987, s. 30.

To właśnie osoby z ostatniej fazy, czyli długotrwale bezrobotni, są wyzwaniem dla polskiego rynku pracy. Ta grupa bezrobotnych jest bardzo trudna w aktywizacji zawodowej, a jednocześnie przywrócenie tych osób na rynek pracy jest niezwykle czasochłonne oraz kosztowne. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, mówi, że długotrwale bezrobotnym nazywamy osobę, która „pozostaje w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych”⁴. Natomiast według BEAL długotrwale bezrobocie trwa dłużej niż 13 miesięcy.⁵

Długotrwale bezrobocie należy uznać za zjawisko niekorzystne zarówno z punktu widzenia społecznego, jak i ekonomicznego. Osoby z tej grupy często pozostają na marginesie społecznym. Jest to związane z tym, że mają oni mniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia, gdyż bardzo często posiadają niskie kwalifikacje lub są one już nieaktualne względem rynku pracy. Niestety sytuacja jednej osoby ma przełożenie na członków rodzin, co może wpływać na morale i społeczne postawy pozostałych osób. W efekcie powoduje to izolację, degradację lub też patologię społeczną, a także zmiany w sferze psychicznej ale także

⁴ [Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy](#)

⁵ [Główny Urząd Statystyczny - słownik pojęć](#)

zależność od pomocy w postaci różnych świadczeń społecznych.⁶ Podobne spostrzeżenia ma M. Balcerowicz-Szcutnik, który napisał, że „bezrobocie a zwłaszcza bezrobocie długoterminowe jest poważnym problemem społecznym. Pozostawanie bezrobotnym przez długi okres uruchamia proces destrukcji wyrażający się izolacją społeczną, brakiem zaufania do siebie, stresem w rodzinie, spadkiem kondycji intelektualnej i duchowej, niskim stopniem mobilności zawodowej. Jest to poważny problem nie tylko społeczny, ale i ekonomiczny. Osoby długoterminowo bezrobotne mają mniejsze szanse na znalezienie pracy z trzech powodów – spadają ich kwalifikacje, umiejętności i doświadczenia stopniowo się dezaktualizują, zmniejsza się optymizm i entuzjazm do szukania pracy. Pozostawanie bez pracy przez dłuższy okres prowadzi do patologii społecznej, a zwalczanie patologii należy do najtrudniejszych i najbardziej kosztownych metod zwalczania negatywnych skutków bezrobocia”⁷.

Niestety potwierdza to, że zjawisko długiego pozostawania bez pracy jest problemem społeczno-ekonomicznym, który prowadzi do wykluczenia społecznego, dezaktualizuje wiedzę kapitału ludzkiego, jak również niesie ze sobą konsekwencje dla grupy bezrobotnych oraz gospodarki. W sferze ekonomicznej ma przełożenie na niewykorzystaną siłę roboczą, gdzie w większości są to ludzie w wieku aktywności zawodowej. W sferze społecznej jest niejako potwierdzeniem marginalizacji zawodowej, socjalnej i materialnej.

Część osób pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy, w tym także jako długotrwale bezrobotni, może pracować w tak zwanej „szarej strefie”. Mając status osoby bezrobotnej, pobierają określone zasiłki socjalne, które im przysługują. Skala takiego zjawiska nie jest do końca znana, ponieważ jest bardzo trudna do zbadania. Jednak Główny Urząd Statystyczny stara się wyjaśniać na to zagadnienie. I tak na podstawie badań wskazuje, że na koniec 2017 r. w Polsce odsetek osób podejmujących pracę niezarejestrowaną wynosił 5,4% (880 tys.) i był niższy o 4,2 pkt. procentowego niż w 2004 r., gdy wynosił 9,6% (1 317 tys.)⁸. Według GUS większość tych osób stanowią właśnie bezrobotni długotrwale, którym nie należy się zasiłek dla bezrobotnych, a taka praca stanowi dla nich główne źródło

---

⁶ [W. Kwiatkowska Bezrobocie w grupach problemowych na rynku pracy w Polsce](#)

⁷ A. Podwysocka „Długotrwale bezrobocie w Polsce latach 2000-2015 na tle wybranych krajów Unii Europejskiej

⁸ Procent wyliczany do liczby pracujących

dochodu.⁹ Jest to opłacalne z punktu widzenia bezrobotnego. Pozostając w rejestrze ma zapewnione ubezpieczenie społeczne, a od pracodawcy dostaje kwotę netto bez podatków. Respondenci tego badania w 2014 r. najczęściej wskazywali, że powodem podjęcia pracy nierejestrowanej był brak znalezienia innej pracy, natomiast 3 lata później wymieniali niewystarczający dochód. Osoby, które pozostają długo bez pracy bardzo często są nastawione negatywnie do swojej sytuacji. Łatwiej im podejmować decyzję o podjęciu pracy w „szarej strefie” niż szukać pracy normalnie. Osoby długotrwale bezrobotne bardzo często nie są skłonne do podejmowania wyzwań stawianych przez pracodawcę. Część z nich nie ma ochoty zmieniać swoich kwalifikacji lub ich podnosić, pomimo, że ze względu na długi czas pozostawania bez pracy zdezaktualizowały się. Jednocześnie bezrobotni, są również mało mobilni, jeśli chodzi o podjęcie pracy - uważają, że to praca powinna znajdować się w miejscu ich zamieszkania.

2 Przestrzenne i czasowe uwarunkowania długotrwałego bezrobocia

Liczba osób bezrobotnych, w Polsce oraz województwie lubelskim, w ostatnich latach spadła. W marcu 2020 r. na świecie wybuchła epidemia COVID-19, która nie ominęła niestety naszego kraju. Aby zmniejszyć rozprzestrzenianie się wirusa w poszczególnych krajach, w tym również w Polsce, wprowadzano co jakiś czas lockdown. Ta skrajna sytuacja wiązała się bezpośrednio z restrykcjami zarówno społecznymi, jak i gospodarczymi. Miały one także wpływ na rynek pracy. Warto zauważyć, że problem długotrwałego bezrobocia podczas lockdownu ani nie zniknął, ani tym bardziej nie zmniejszył się, co widać w poniższej tabeli. Pomimo spadku samej liczby bezrobotnych czy to ogółem czy w szczególnej sytuacji to odsetek osób długotrwale bezrobotnych wciąż jest wysoki.

Tabela 1 Długotrwale bezrobotni i ogółem zarejestrowani w latach 2017-wrzesień 2021

Rok	XII 2017	XII 2018	XII 2019	XII 2020	IX 2021
Liczba bezrobotnych ogółem	81 221	74 449	69 379	76 505	67 120

⁹ [Główny Urząd Statystyczny -Praca nierejestrowana w Polsce w 2017 roku](#)

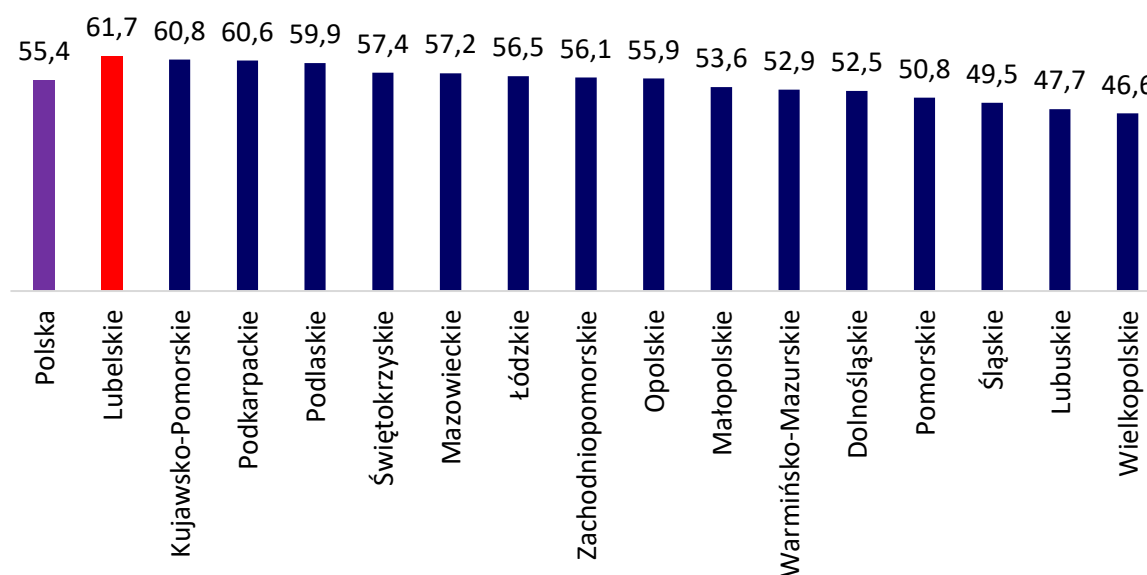

Liczba długotrwale bezrobotnych	48 214	42 962	38 514	43 636	41 410
odsetek	59,4%	57,7%	55,5%	57%	61,7%

Źródło: wyliczenia własne na podstawie danych WUP Lublin

W Polsce na koniec września 2021 r. długotrwale bez pracy pozostawało 55,4% osób zarejestrowanych w PUP. Natomiast w województwie lubelskim aż 61,7%, co było najwyższym wynikiem w kraju. Daje nam to również wynik wyższy o 6,3 punktu procentowego niż w kraju. Odsetek długotrwale bezrobotnych z województwa lubelskiego jest wyższy aż o 15,1 punktu procentowego niż w województwie wielkopolskim. Należy podkreślić, że wielkopolskie od wielu lat ma jedną z najniższych stóp bezrobocia. Jeszcze dwa województw osiągnęły odsetek ponad 60% - są to kujawsko-pomorskie (60,8%) oraz podkarpackie (60,6%). Natomiast z najmniejszy odsetek po województwie wielkopolskim posiadały: lubuskie (47,7%) i śląskie (49,5%).

Wykres 1. Odsetek długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych – województwo lubelskie na tle kraju

Źródło: wyliczenia własne na podstawie danych ze strony psz.praca.gov.pl/

Województwo lubelskie jest bardzo zróżnicowane przestrzennie pod kątem długotrwałego bezrobocia. Różnica pomiędzy powiatem lubartowskim (68,9%), czyli tym o najwyższym odsetku, a lubelskim (najniższym z wynikiem 49,9%) wynosi aż 19 punktów procentowych. Za powiatem lubartowskim, znajdują się powiaty włodawski (68,8%) oraz hrubieszowski

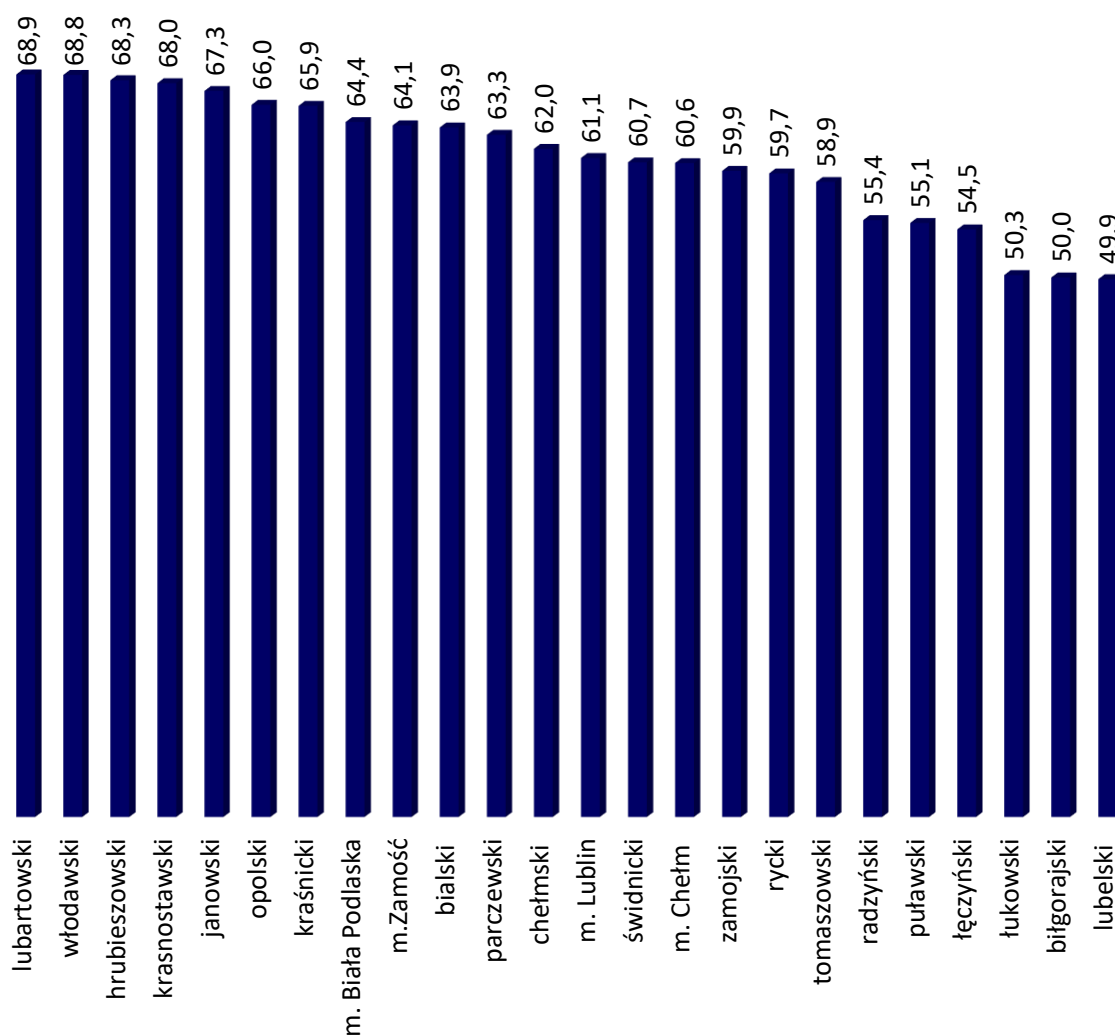
(68,3%). Natomiast na przeciwległym biegunie za powiatem lubelskim są powiaty biłgorajski (50%) oraz łukowski (50,3%).

Można tutaj zauważyć, że powiaty o dwóch najwyższych wskaźnikach są jednocześnie tymi powiatami, w których stopa bezrobocia jest także najwyższa. Chodzi tutaj o powiaty włodawski (14,3%), hrubieszowski (12%) oraz lubartowski (10,5%).¹⁰ Natomiast powiaty z najniższym odsetek długotrwale bezrobotnych to także takie, w których stopa bezrobocia jest stosunkowo niska.

---

¹⁰ Stopa bezrobocia na koniec września 2021 r.

Wykres 2 Udział długotrwale bezrobotnych do ogólnej liczby bezrobotnych w powiatach (%)

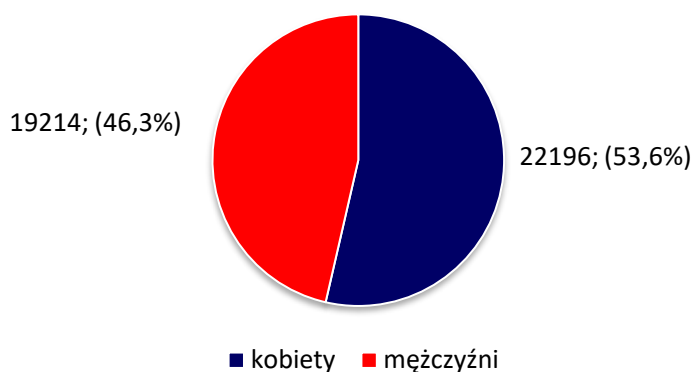
Źródło: wyliczenia własne na podstawie sprawozdań miesięcznych MRPiT-01 –wrzesień 2021

2 Analiza populacji długotrwale bezrobotnych w województwie lubelskim

W grupie długotrwale bezrobotnych dominują kobiety - ich udział na koniec września 2021 wynosił 22 196 (tj. 53,6%). Taka sytuacja utrzymuje się w województwie od lat - koniec 2020 r. było ich 54,1%, 2019 r. - 56%, 2018 r. - 55,4%, 2017 r. - 53,9%. Można uznać, że długotrwale bezrobocie jest zdeterminowane przez płeć. Jak widać, znaczna przewaga jest po stronie kobiet. Ma to niewątpliwie związek z tym, jak kobiety postrzegane są przez

pracodawców na rynku pracy tzn. że są mniej dyspozycyjne oraz ich zatrudnienie może wiązać się z późniejszymi komplikacjami (ze względu na ciążę i późniejszy urlop macierzyński, wychowawczy czy też zwolnienia na dzieci). Innym zakresem może być to, że kobiety pracują lub mogą pracować w mniejszej liczbie zawodów. Kolejną kwestią może być „tradycyjny” model rodziny, gdzie to mężczyzna zarabia pieniądze, a kobieta zajmuje domem i dziećmi, przez co nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia. Warto dodać, że w tym samym czasie sytuacja długotrwale bezrobotnych kobiet w Polsce była nieco gorsza niż w województwie lubelskim. Ich odsetek był wyższy od województwa o 3,5 punktu procentowego i wynosił 57,1%. Według danych sytuacja z września 2021 jest lepsza niż na koniec grudnia 2020 r. gdzie odsetek kobiet wynosił 57,8% oraz na koniec września 2020 r. 58,8%.

Wykres 3 Długotrwale bezrobotni na koniec września 2021

źródło: opracowanie własne

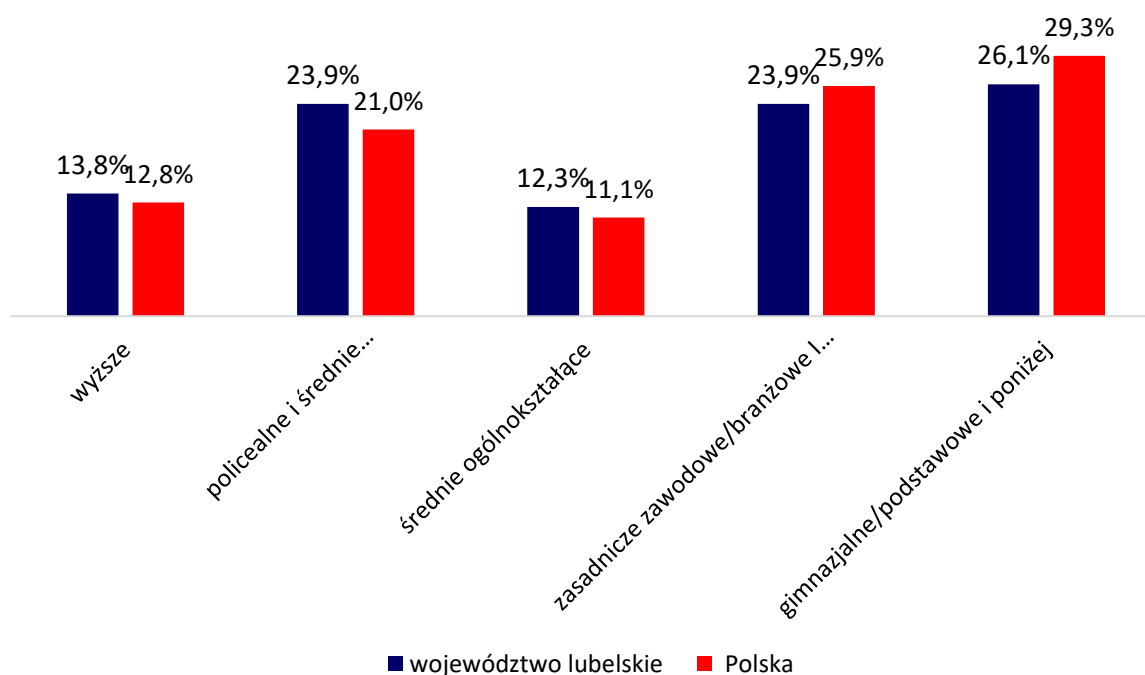
2.1 Wykształcenie długotrwale bezrobotnych

Wykształcenie wydaje się być jedną z ważniejszych determinant sytuacji osób w kontekście rynku pracy. Często jest ono wręcz kluczowe jeśli chodzi o wybór miejsca pracy, ale także istotne z punktu widzenia bezrobocia i poszukiwania nowej pracy. Obecnie posiadanie wyższego wykształcenia nie gwarantuje znalezienie dobrze płatnego zajęcia, jak również nie wyklucza „wpadnięcia w pułapkę” długotrwałego bezrobocia. Problem osób, które się w niej znajdują jest to, że ich wykształcenie, podobnie jak kwalifikacje, stają się nie dostosowane do współczesnego rynku pracy.

Wskaźniki poziomu wykształcenia w Polsce i w województwie lubelskim rozkładają się bardzo podobnie. W oby przypadkach najwyższy odsetek stanowią kategorie z niskim

wykształceniem. Są to długotrwali z wykształceniem gimnazjalnym i niższym - Polska 29,3%, woj. lubelskie 26,1%, jak również osoby z zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia - Polska 25,9%, woj. lubelskie 23,9%. Można zauważyć, że w kraju, jak i w województwie lubelskim ok. 50% omawianej grupy nie posiada średniego wykształcenia. Świadectwo ukończenia szkoły policealnej i średniej zawodowej posiadało w Polsce 21% i w woj. lubelskim 23,9%, a średnie ogólnokształcące w Polsce 11,1% i w woj. lubelskim 12,3%. Długotrwałe bezrobocie dotyka także osoby z wyższym wykształceniem, ale jest ich o połowę mniej niż osób niskim wykształceniem. Co ciekawe, wskaźniki w trzech ostatnich wymienianych kategoriach są wyższe w woj. lubelskim niż w kraju.

Wykres 4 Długotrwałe bezrobotni według wykształcenia na koniec września 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiT 0-1

2.2 Staż pracy długotrwałe bezrobotnych

Poza niskim wykształceniem często osoby te nie posiadają również doświadczenia zawodowego lub mają je bardzo niewielkie. Prowadzi to do tego, że bezrobotny ze względu na swoje słabe wykształcenie, nie znajduje pracy, a tym samym brakuje mu doświadczenia. Potwierdzają to dane zawarte w tabeli 2. Najwięcej osób długotrwałe bezrobotnych posiada krótkie doświadczenie do 1 roku (ok.27%), następnie od 1 roku do 5 lat jakieś 23% oraz ci, którzy w ogóle nie posiadają doświadczenia – było ich ok. 20%. Na drugim biegunie są osoby,

które w omawianej kategorii posiadały staż pracy między 20 a 30 lat (ok. 5%), a jeszcze mniej było osób, które posiadały staż pracy ponad 30 lat.

Tabela 1 Staż pracy długotrwale bezrobotnych

	30 września 2020		31 grudnia 2020		30 września 2021	
do 1 roku	10 985	26,6	11 784	27,0	11 250	27,2
1–5	9 244	22,4	9 957	22,8	9 610	23,2
5–10	4 985	12,1	5 233	12,0	5 001	12,1
10–20	4 713	11,4	4 901	11,2	4 601	11,1
20–30	2 301	5,6	2 314	5,3	2 082	5,0
30 lat i więcej	558	1,4	587	1,3	550	1,3
bez stażu	8 525	20,6	8 860	20,3	8 316	20,1
ogółem	41 311	100	43 636	100	41 410	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPIIT 0-1

Podobnie wygląda sytuacja w kraju, tutaj także najczęściej długotrwale bezrobotnych posiada krótki staż pracy - było ich na koniec września 2021 r. 46,8% (w tym do 1 roku 21,5%, a między 1 -5 lat 25,3%). W rejestrach figurowało 13,1% osób, które w ogóle nie miały doświadczenie zawodowe, co jest zdecydowanie mniejszym odsetkiem niż w woj. lubelskim. Niestety takie okoliczności potwierdzają tylko fakt, jak trudno osobom pozostającym przez dłuższy okres czasu bez pracy takową znaleźć. Pracodawcy w swoich ogłoszeniach bardzo często wśród koniecznych wymogów stawiają m.in. na doświadczenie zawodowe, co ogranicza ich szanse na znalezienie zatrudnienia. Dlatego też, wydaje się, że pomocne mogą okazać różne programy stażowe czy subsydiowane zatrudnienie, których celem jest zdobywanie praktyki zawodowej.

Poniższa tabela pokazuje jak przedstawia się korzystanie z form wsparcia dla ogółu bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych. Dane, jeśli chodzi o poziom wyrejterowań długotrwale bezrobotnych, są bardzo podobne - w 2019 r. - 31,7%, w 2020 r. 30,1%, a od stycznia do września 2021 r. - 35,3%. Najczęstszą formą pomocy jest podjęcie pracy przez długotrwale bezrobotnych (2019 r. - 48,3%, 2020 r. - 60,5%, a między styczniem a wrześniem 2021 r.- 44,5%), w tym także tej niesubsydiowanej (2019 r. - 41,8%, 2020 r.- 52,3%, styczeń – wrzesień 2021 r. - 38,5%). Długotrwale bezrobotni w mniejszym stopniu korzystają z form subsydiowanych takich jak prace interwencyjne, roboty publiczne czy podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela 2 Wybrane formy wsparcia ogółem dla bezrobotnych oraz dla długotrwale bezrobotnych

Ogółem bezrobotni							
Formy wsparcia		2019		2020		Od stycznia do września 2021	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Wyrejestrowani		84 612	39 954	59 158	28 998	70 401	34 421
podjęcia pracy		52 860	26 370	44 362	22 091	38 378	19 178
niesubsydiowanej		44 337	22 655	37 637	18 947	32 000	16 315
subsydiowanej		8 523	3 715	6 725	3 144	6 378	2 863
W tym	prac interwencyjnych	2 044	1 113	1 722	1 018	1 830	1 062
	robót publicznych	1 111	442	848	385	920	379
	podjęcia działalności gospodarczej	1 734	617	1 534	595	1 435	529
rozpoczęcia szkolenia		4 297	1 416	3 267	1 039	3 630	1 164
rozpoczęcia stażu		9 256	6 283	8 139	5 663	8 216	5 686
Długotrwale bezrobotni							
Formy wsparcia		2019		2020		Od stycznia do września 2021	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Wyrejestrowani		26 861	14 110	17 803	9 761	24 830	12 868
podjęcia pracy		12 983	7 168	10 766	6 042	11 056	5 894
niesubsydiowanej		11 233	6 408	9 314	5 379	9 561	5 224
subsydiowanej		1 750	760	1 452	663	1 495	670
w tym	prac interwencyjnych	451	234	333	200	396	235
	robót publicznych	321	106	245	97	287	111
	podjęcia działalności gospodarczej	368	132	408	153	352	140
rozpoczęcia szkolenia		1 195	585	980	427	1 203	508
w ramach bonu szkoleniowego		38	7	44	8	61	14
rozpoczęcia stażu		2 723	1 938	2 349	1 719	2 692	1 947
w ramach bonu stażowego		70	23	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania MRiPS-01 oraz sprawozdanie MRPiT -01

2.3 Wiek długotrwale bezrobotnych

W grupie osób długotrwale bezrobotnych najwięcej jest osób młodych w wieku produkcyjnym, chociaż w każdej z grup widać praktycznie stały poziom bezrobocia. Pomimo tego, 28% stanowią ludzie w wieku 25-34 lata oraz 35-44 lata (tutaj między 25,3% a 26,5%). Łączny odsetek ludzi w najwyższym wieku mobilności zawodowej tj. do 45 lat wynosi ponad 60%. Patrząc na te dane z punktu widzenia rynku pracy osoby te w większości nie powinny

znajdować się w strukturze osób bezrobotnych, lecz być aktywne i pracować. Niestety z jakiegoś indywidualnego powodu znalazły się w rejestrach urzędów jako długotrwale bezrobotne. W najmłodszej grupie, czyli między 18-24 lata, znajduje się od 7,9% w 2019 r. do 8,5% na koniec września 2021 r. - nie jest zbyt duża grupa ze względu na swoją specyfikę i możliwości kontynuowania edukacji. Poza tym osobom młodym łatwiej zmienić znaleźć jakąkolwiek pracę. W wieku późniejszym staje się to coraz trudniejsze. Jest to spowodowane zarówno malejącymi możliwościami adaptacyjnymi, jak i pogarszającym się zdrowiem. W województwie lubelskim grupa osób 60 lat plus i wynosi ok. 7,5%.

Tabela 3 Długotrwale bezrobotni według wieku

	2019		2020		Wrzesień 2021	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
18–24 lat	3 026	7,9	3 809	8,7	3 509	8,5
25–34 lata	10 775	28	12 232	28	11 320	27,3
35–44 lata	9 743	25,3	11 200	25,7	10 979	26,5
45–54 lata	7 452	19,3	8 486	19,4	8 153	19,7
55–59 lat	4 466	11,6	4 647	10,6	4 333	10,5
60 lat i więcej	3 052	7,9	3 262	7,5	3 116	7,5
ogółem	38 514	100	43 636	100	41 410	100

Źródło: Załącznik nr 1 do sprawozdania MRiPS-01 oraz sprawozdanie MRPiT -01

Poza osobami, które rozpoczęły różne formy aktywizacji, warto zobaczyć jak wyglądały ukończenia poszczególnych form wsparcia dla długotrwale bezrobotnych. Niestety ze względu na covidowy rok 2020 można zauważyć spadki w każdej z form. Oczywiście największe były tam, gdzie najwięcej osób korzystało z form. I tak o 1 050 osób mniej osób ukończyło staże w 2020 r. niż w 2019 r. Ponad 900 mniej podjęło pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu, a także mniej osób podjęło pracę niesubsydiowaną po wykorzystaniu bonu stażowego. Jedynym wyjątkiem w 2020 r. było skorzystanie przez 1 osobę z bonu zatrudnieniowego, gdzie rok wcześniej nikt nie skorzystał z tej formy.

Tabela 4 Podsumowanie ukończeń wybranych form aktywizacji w latach 2019-2020

Nazwa formy aktywizacji	2019	2020
ukończyły szkolenie	1 197	955
w tym ukończyły szkolenie w ramach bonu szkoleniowego	67	39
podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	515	306
w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	274	166
podjęły pracę w trakcie lub po wykorzystaniu bonu szkoleniowego	39	27

Nazwa formy aktywizacji	2019	2020
w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po wykorzystaniu bonu szkoleniowego	32	21
ukończyły staż	2 880	1 830
tym ukończyły staż w ramach bonu stażowego	1	0
podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu	2 519	1 585
W tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po wykorzystaniu bonu stażowego	2 439	1 522
podjęły pracę w trakcie lub po wykorzystaniu bonu stażowego	1	0
w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po wykorzystaniu bonu stażowego	1	0
otrzymały bon na zasiedlenie	73	50
podjęły pracę w wyniku skorzystania z bonu na zasiedlenie	73	50
w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w wyniku skorzystania z bonu na zasiedlenie	73	50
otrzymały bon zatrudnieniowy	0	1
podjęły pracę w wyniku skorzystania z bonu zatrudnieniowego	0	1
w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w wyniku skorzystania z bonu zatrudnieniowego	0	1
ukończyły prace interwencyjne	526	329
podjęły pracę w trakcie lub po pracach interwencyjnych	507	321
w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po pracach interwencyjnych	465	290
ukończyły roboty publiczne	340	227
podjęły pracę w trakcie lub po robotach publicznych	327	218
w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po robotach publicznych	298	187
ukończyły prace społecznie użyteczne	600	454

Źródło: Załącznik nr 6 do sprawozdania MRiPS-01

3 Długotrwale bezrobotni według zawodów

Sytuacja w jakiej znaleźli się długotrwale bezrobotni jest spowodowana przeróżnymi czynnikami. Są to zarówno wiek, wykształcenie, staż pracy, ale też zdrowie, czy inna sytuacja osobista/losowa danego człowieka. Poniższa tabela przedstawia zawody, jakie wykonywali długotrwale bezrobotni przed rejestracją lub jeśli nie pracowali, jakie zawody wynikają z ich wykształcenia. Jak widać najwięcej długotrwale bezrobotnych pracowało w zawodzie sprzedawcy, kucharza, pomocnika robotnik budowlanego czy robotnika gospodarczego. Należy zwrócić uwagę, że wśród ogółu osób bezrobotnych znaczna część została zarejestrowana w tych samych zawodach. Jednocześnie długotrwale bezrobotni stanowią ponad połowę zarejestrowanych w tych zawodach. Warto dodać, że do większości z wykonywanych zawodów nie potrzebne jest wyższe wykształcenie.

Tabela 5 Zawody z najwyższą liczbą długotrwale bezrobotnych w województwie lubelskim na koniec I półrocza 2021 r.

zawód	Ogółem bezrobotni	Ogółem długotrwale bezrobotni	% długotrwale bezrobotni do ogółem
Sprzedawca	4 568	2 952	64,6
Kucharz	2 063	1 341	65,0
Pomocniczy robotnik budowlany	1 574	964	61,2
Robotnik gospodarczy	1 089	738	67,8
Ślusarz	1 144	720	62,9
Murarz	900	615	68,3
Krawiec	850	615	72,4
Technik ekonomista	930	585	62,9
Fryzjer	859	529	61,6
Technik mechanik	819	526	64,2
Mechanik pojazdów samochodowych	913	465	50,9
Cukiernik	675	463	68,6
Sprzątaczką biurową	589	411	69,8
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	571	369	64,6
Specjalista administracji publicznej	588	334	56,8
Piekarz	543	323	59,5
Magazynier	583	304	52,1
Pedagog	477	288	60,4
Tokarz w metalu	387	271	70,0
Stolarz	425	261	61,4

Źródło: Załącznik nr 1 do sprawozdania MRPiT -01 za I półrocze 2021

Podobnie jak w przypadku powyższej tabeli, także w tabeli 7 na szczycie rankingu znajdują się zawody sprzedawcy i kucharza. Większość z zarejestrowanych w tych profesjach stanowią kobiety. Pozostałe zawody, które można było by nazwać bardziej kobiecymi a są to np. krawiec, fryzjer, technik ekonomista, cukiernik czy sprzątaczką biurową. Zawody te wyróżnia również to, że większości do ich wykonywania wystarczało wykształcenie średnie/policealne i średnie zawodowe/branżowe II stopnia lub zasadnicze zawodowe/branżowe I stopnia. Wyjątek stanowią jedynie kobiety w zawodzie pedagoga i specjalisty administracji publicznej.

Tabela 6 Zawody z najwyższą liczbą długotrwale bezrobotnych kobiet w województwie lubelskim na koniec I półrocza 2021 r.

zawód	Ogółem bezrobotne kobiety	Długotrwale bezrobotne kobiety	% długotrwale bezrobotnych kobiet do ogółem bezrobotnych kobiet
Sprzedawca	4 008	2 638	65,8
Kucharz	1 569	1 105	70,4
Krawiec	832	606	72,8
Fryzjer	828	518	62,6
Technik ekonomista	770	502	65,2
Cukiernik	582	418	71,8
Sprzątaczką biurową	574	399	69,5
Pedagog	435	267	61,4
Specjalista administracji publicznej	427	244	57,1
Kelner	358	236	65,9
Szwaczka ręczna	344	222	64,5
Pomoc kuchenna	331	216	65,3
Technik żywienia i usług gastronomicznych	318	180	56,6
Technik prac biurowych	298	202	67,8
Ekonomista	293	167	57,0
Technik usług fryzjerskich	287	138	48,1
Technik usług kosmetycznych	267	169	63,3
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	263	184	70,0

Źródło: Załącznik nr 1 do sprawozdania MRPiT -01 za I półrocze 2021

4 Podsumowanie

Grupa długotrwale bezrobotnych stanowi duże wyzwanie w kontekście aktywizacji zawodowej. Takie bezrobocie wiąże się często z wieloma czynnikami, które ograniczają szanse ponownego wejścia na rynek pracy. Niestety im dłużej bezrobotny pozostaje oddalony od rynku pracy, tym trudniej jest mu pomóc. Pojawia się zniechęcanie, brak motywacji i ogólna stagnacja. Osobom pozostającym przez długi okres bez pracy może grozić ubóstwo, powodujące degradację materialną oraz izolację społeczną jednostki.¹¹ Dlatego,

¹¹ gazeta.sgh.waw.pl- Jak bezrobocie wpływa na człowieka

aby ta grupa zaczęła się zmniejszać należałoby opracować odpowiednie polityki rynku pracy. Nowe programy należałoby dostosowywać do indywidualnych potrzeb, a szczególnie skupiać się na działaniach na tyle wcześnie i szybko, aby pracownik lub już bezrobotny nie wpadł w długotrwałe bezrobocie. Mogłyby one wspomóc już istniejące i zapisane w ustawie. Jednak, aby tak się stało służby publiczne muszą być do tego odpowiednio przygotowane i mieć narzędzia, w tym także pomoc psychologiczną. Taka pomoc powinna być ciągła, a nie chwilowa oraz zindywidualizowana. Służby zatrudnienia i instytucje zajmujące się pomocą społeczną powinny współpracować jeśli chodzi o efektywne wsparcie dla osób długotrwałe bezrobotnych.